

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

23 üncü Birleşim

16 . 1 . 2003 Perşembe

2.- Vergi Barışı Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/342) (S. Sayısı : 19) (1)

BAŞKAN - .....

Tasarının tümü üzerinde, şahsı adına, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tasarının tümü üzerinde görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Vergi Barışı Kanunu Tasarısı, gerçekte, klasik bir vergi affı tasarısıdır. Önceki hükümetlerin yapmış olduğu vergi affı düzenlemelerinden, ufak tefek bazı farklılıklar dışında, önemli bir farkı yok; ancak, hükümetler, bu tip düzenlemelere, genellikle vergi affı demekten kaçınıyor. Önceki hükümetler de vergi affı ifadesini kullanmamıştı, şimdiki hükümet de bu ifadeyi kullanmıyor; ama, hükümet, biraz daha iddialı bir ifadeyi kullanıyor, buna "vergi barışı" diyor. Gerçekten, vergi barışı dediğimiz, o gözle baktığımız zaman, tasarının birçok eksiği göze çarpıyor.

Tasarı, mükelleflerin ve vergi idaresinin birtakım sorunlarını dört ana grupta çözmeye yönelik; kesinleşmiş kamu alacaklarında, kesinleşmemiş ve dava aşamasına henüz gelmemiş kamu alacaklarında veya ihtilafli hale gelmiş kamu alacaklarında çözümler düzenliyor ve bir de matrah artırımına ilişkin çeşitli hükümler getiriyor.

Naylon faturaya ilişkin, sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı, yaygın tabiriyle "naylon" faturalarda farklı düzenlemeler vardı; Komisyon, farklı değerlendirmelerde, takdirlerde bulundu. O maddeler Genel Kurulda ayrıca görüşülecek, tartışılacak tabii.

Bu tasarıdan beklenen bir de gelir var tabii. Özellikle, Sayın Başbakan tarafından geçen hafta kamuoyuna açıklanan 6,2 katrilyon liralık önlem paketi içerisinde bu tasarıdan da önemli bir gelir beklendiği ifade edildi. Tabii ki, tasarının bir gelir boyutu olacaktır. Burada tasarının getireceği bu rakam nedir, bu konuya girmek istemiyorum; iyimser bir rakamdır, tutmasını arzu ederiz tabii ki; ancak, Sayın Başbakan tarafından geçen hafta kamuoyuna açıklanan 6,2 katrilyon liralık pakete bir anda neden ihtiyaç duyulmuştur, neden bu noktaya geldik, bunun üzerinde ciddi bir şekilde durmak gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; seçim sonrasında hepimiz hatırlayalım. Seçim oldu, piyasalarda bir iyimserlik oluştu; piyasalar zaten bir iyimserlik özlemi içindeydi ve seçim sonrasında IMF'le yapılan ilk temasların olumlu geçtiği yönünde kamuoyuna verilen izlenim de bu iyimserliği pekiştirdi. Faiz ve kurlarda düşüş yaşandı ve hatta bu faizlerdeki, kurlardaki düşüşle birlikte sağlanan bu dolaylı kaynağın -gerçekte kaynak olup olmadığı tabii ki tartışılır- hemen nerelerde, nasıl kullanılacağı, nasıl harcanılacağı konuşulmaya başlandı. Gerçekte bu çok erken bir iyimserlikti; çünkü, seçim sonrasında yapılmış olan hiçbir uygulama yoktu, sadece piyasaların yeni hükümete vermiş olduğu bir avans vardı; ancak, bu avansı hükümet iyi bir şekilde kullanmış mıdır dersek, buna olumlu cevap vermek maalesef mümkün değil; neden mümkün değil; -tekrar pakete döneceğim- seçim sonrasında birçok konuda tereddüt gösterildi; bağımsız kurullar üzerinde tartışmalar yapıldı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu üzerinde tartışmalar yapıldı. Kamu İhale Kanunu tartışmaya açıldı, hâlâ netleşmiş değil, yürürlüğe girdi; ama, yapılacak değişiklikler yasanın esasına mı ilişkindir, yoksa eksikliklerini gidermeye mi yöneliktir, bunlar henüz net değildir. Nema ödemeleri konusunda, hükümetin farklı bakanları farklı görüşler ifade etmişlerdir. Tarımda destek politikalarında verilen sözler yerine gelmediği için, vatandaşta tereddütler doğmuştur; mazotta, fındıkta verilen sözler henüz tutulmamıştır. Eski hükümetin reformlar konusunda atmış olduğu adımlar konusunda dahi, bu adımların devamının gelmesi veya eksikliklerinin giderilmesi, o reformların tamamlanması yönünde atılacak adımlar yarım kalmış ve reformlar tartışma konusu olmuştur.

Böyle bir tabloda, hükümetin sunduğu acil eylem planı ve Hükümet Programında ortaya konulan çözümlerin de, maalesef, ilk bir aylık, üç aylık taahhütlere baktığımızda, bu tartışmaların, bu belirsizliklerin ortasında, gerçekleşmediğini görüyoruz. İlk bir ay içinde güçlü bir ekonomi bakanlığı kurulacaktı; ekonomi bakanlığı olmadığı gibi, ekonomide bir koordinasyonsuzluk var; bunun yansımalarını, tartışmalarını her gün basında izliyoruz. Makro ekonomik büyüklükler hemen, ilk bir ay içinde revize edilecekti; hükümet, bu revizeyi yapmamıştır. Sayın Başbakan geçen hafta yapmış olduğu açıklamada "yüzde 6,5'lik faizdışı fazlaya sadığız. Buna göre bu bütçeyi oluşturacağız" şeklinde kararlı demeçler vermiştir. Makro ekonomik büyüklük dediğimiz, birisi enflasyon oranıysa, birisi büyüme oranıysa, bunlarda zaten herhangi bir sapma yok, bunlara uyulacağı ifade ediliyor; ama, en önemli makro büyüklüğümüz olan, IMF'nin belirlediği yüzde 6,5'lik fazlaya Sayın Başbakan sıkı sıkıya sarılmıştır.

Efendim, yüzde 6,5'lik fazlaya sahip de çıkılabilir; ama, IMF politikalarını eleştirip, faizdışı fazlayı aylarca tartışma konusu yaptıktan sonra, faizdışı fazlaya sarılmayı anlamak mümkün değil.

İlk üç ayda vergi yükü tabana yayılacaktı acil eylem planına göre; üçüncü aydayız... Malî milat kaldırılmıştır; hükümet, o sözünü tutmuştur. Ancak, vergi yükü üçüncü ayda nasıl tabana yayılacak; bunu, doğrusu, merak ediyorum.

Elektrik faturaları üzerindeki yüzde 3,5'lik TRT payı kaldırılacak... Üçüncü ay bitiyor, TRT payı hakikaten kaldırılacak mı; herkes merakla bekliyor.

Bunları şunun için söylüyorum: Bunlar, piyasalarda, vatandaşta, toplumda tereddüt yaratan konular. Bir yanda taahhütler var, bir yanda bu taahhütlerin yerine getirilememesi gibi gerçekler var. Diğer vergi indirimlerini saymıyorum, zamanımız buna yeterli değil.

Şimdi, ilk baştaki soruma tekrar dönüyorum. Sayın Başbakan hakikaten 6,2 katrilyon liralık paketi neden açıklama ihtiyacı duymuştur? Piyasalarda madem bu kadar iyimserlik esiyordu, neden bu pakete ihtiyaç duyuldu; çünkü, iyimserliğin sonuna geldik, herkes icraat bekliyor, herkes iş bekliyor.

Geçen hafta yapılan Hazine ihalesinde, içborç ihalesinde faizler yüzde 60'a dayandı; gerçek bu. Güven kaybedilmeye başlandı. Birkaç yıldır yapılan fedakârlıklarla oluşturulmaya çalışılan, sağlanan güven -o fedakârlıklar neye değer, değmez, bu ayrıca tartışılabilir ama- çok kolay bir şekilde harcanmaya çalışıldı ve faizler yüzde 60'a geldi. Yüzde 60'lık faiz, seçim öncesi faiz oranından sadece 4 puan düşüktür. Böyle bir tabloda "yüzde 6,5 faizdişi fazlaya sadığız" demek aylarca IMF politikalarının eleştirilip, faizdişi fazlada esneklik sağlayacağız taahhüdünün, mesajlarının bir kenara bırakılması, bunlardan vazgeçilmesi demektir. Ekonomi yönetiminin IMF'ye teslim edilmesi, Dünya Bankasına teslim edilmesi yönündeki eleştirilerin samimiyetini, icraata geçmesini bekliyoruz.

Tabloya bakıyoruz, Merkez Bankası enflasyonla mücadelede, maalesef, yalnız bırakılmıştır. Merkez Bankası enflasyon hedeflemesine geçemiyor; teknik sorunları vardı, altyapı sorunları vardı. Tabii ki, bu enflasyon hedeflemesine, geçmiş hükümet döneminde de geçmedi Merkez Bankası, geçmek istiyordu, geçemedi, altyapı sorunları vardı; ama, en önemli mesele, maliye ve gelirler politikasındaki belirsizliktir. Bu konudaki belirsizlik devam ettiği sürece, enflasyonla mücadeleden sonuç almamız mümkün değildir. Hükümetin, bu konudaki tavrını net bir şekilde ortaya koyması gerekir. Hem biraz enflasyon hem büyüme hem kalkınma hem enflasyonla mücadele; bunların hepsini bir arada götürmek nasıl mümkün olacaktır, bilemiyorum.

Tasarı, krizin etkilerini gidermeyi amaçlıyor bir yönüyle, buna bir şey demek tabii ki mümkün değil; ancak, hakikaten "vergi barışı" ismini hak etmesi için, vergisini, vergi ödevlerini zamanında düzenli olarak yerine getiren mükelleflerle ilgili de bir uyumlaştırma, bir düzenleme gerekir. Eğer bunu yapmazsak, Genel Kurul bu takdiri göstermezse, tasarı, klasik bir vergi affı olur. Vergi barışı ise, tüm kesimlerle, tüm mükelleflerle barışarak yeni bir sayfa açmak demektir. O halde, vergisini düzenli ödeyenler için de bir başka düzenlemeyi Genel Kurulun yapması gerekir diye düşünüyorum; Genel Kurulun bunu takdir etmesi, değerlendirmesi gerekir diye düşünüyorum.

Evet "barış" dersek, hangi konularda adım atmak gerekir? Yeni bir döneme geçiyorsak eğer, gerçekten, ekonomide, sosyal düzende, diğer alanlarda, vergi sisteminde gerçekten yeni bir düzene geçiyorsak, hakikaten, ismi barış olabilir, başka bir şey olabilir; çok kapsamlı düzenlemeleri ihtiva eden bir düzenlemenin olması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Vergi yükü çok dar bir kesimin omuzlarındadır - bunu çok konuştuk, detayına girmek istemiyorum- bu yükü tabana yayacak araçların olması gerekir, böyle bir vergi reformunun olması gerekir; bu yok. Kayıtlı mükellefler üzerindeki vergi yükünü vergi oranlarını indirmek suretiyle azaltmak gerekir. Bu, kolay bir iş değil tabii. Vergi oranı hemen bugünden yarına inecek bir iş değil, kolay bir iş değil; ama, vergiyi tabana yayarken, vergi oranını da buna paralel olarak indirmek gerekir.

Bir vergi reformunun, sizin, hükümetin "üç ay içerisinde vergiyi tabana yayacağız" düzenlemesinin, bir vergi reformu olarak hakikaten Meclise gelmesi gerekir; ama, bunun araçlarından birini, maalesef, geçenlerde yapılan bir düzenlemeyle kaybettik.

Vergi rekabeti koşullarını iyileştirmek lazım. Türk müteşebbisinin, Türk mükellefinin, hem yurt içindeki rekabet koşullarının hem uluslararası rekabet koşullarının hem de vergi rekabeti koşullarının iyileştirilmesi gerekir; yani, vergi oranlarımızın diğer ülkelerle uyumlu bir hale gelmesi gerekir; aksi takdirde, içinde yaşanılabilir, yatırım yapılabilir bir ortamı yaratmaktan uzaklaşmış oluruz.

Bu düzenlemeler olursa, biz, buna "vergi barışı" diyebiliriz. Eğer, mükellefi kayıtdışı iten unsurları sistemden çıkarırsak, onu enflasyona karşı koruyan kurumları sisteme dahil edersek, biz, buna "vergi barışı" diyebiliriz; aksi takdirde, bu, bir vergi affı olmaktan öteye geçemeyecektir; ama, belki, bu vergi affını birazcık yumuşatabilmek açısından, vergisini düzenli ödeyenler açısından, onların durumunu, bu tasarıda, vergileri veya cezaları affedilen mükelleflerle birlikte uyumlaştırmak, düzenlemek, onları paralel kılmak gerekir.

Tasarı üzerinde görüşlerimi ifade etmeye çalıştım. Gerçekte, aflar, zaman zaman, gelişmiş ülkeler tarafından da başvurulmuş bir yoldur; ancak, bu, yeni bir döneme geçerken yapılabilir; yeni bir döneme geçerken, eskiyle bağlar kesilebilir.

Tasarı "yeni bir sayfa, yeni bir başlangıç" diyor; ama, bu yeni sayfanın gerektirdiği şartları, unsurları, maalesef, taşıyor.

Son cümle olarak şunu ifade etmek istiyorum: Her şeyden önemlisi, Türkiye'de, ekonomide, gerçekten, limitlere, sınırlara gelmiş durumdayız. Hükümetin, bir an önce bütçeyi Meclise getirmek suretiyle, onun finansmanını net bir şekilde ortaya koymak suretiyle, kamuoyuna, piyasalara güven vermesi gerekir; aksi takdirde, ekonomide çok daha zor günler yaşayacağız demektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hamzaçebi, teşekkür ediyorum.